

Луговий І.О., кандидат юридичних наук,
доцент, заступник начальника з навчально-
методичної та наукової роботи
Прикарпатського факультету НАВС

Окремі аспекти гарантій професійної діяльності поліцейського

Незабаром (07.11.2015) набуває чинності новий Закон України «Про Національну поліцію», прийнятий Верховною Радою України 02.07.2015. В зв'язку з цим актуальним вбачається дослідження окремих його положень, спрямованих на захист майбутніх поліцейських.

В першу чергу на захист працівника поліції спрямована ст. 62 Закону України «Про Національну поліцію», яка встановлює гарантії професійної діяльності поліцейського.

Однією з таких гарантій виступає положення Закону про те, що поліцейський під час виконання покладених на нього обов'язків підпорядковується тільки своєму безпосередньому та прямому керівнику. Ніхто, крім безпосереднього і прямого керівника (за винятком випадків, прямо передбачених законом), не може надавати будь-які письмові чи усні

вказівки, вимоги, доручення поліцейському або іншим способом втручатися в законну діяльність поліцейського, у тому числі діяльність, пов'язану з кримінальним провадженням або провадженням у справах про адміністративні правопорушення [1].

Працівник поліції під час проходження служби та виконання службових обов'язків підпорядковується безпосередньому і прямому начальникам. Цьому його зобов'язує Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України, затверджений Законом України від 22.02.2006. Дисципліна працівників поліції полягає в додержанні порядку і правил, установлених законодавством України, присягою, статутами, нормативними актами Міністерства внутрішніх справ України та наказами начальників органів внутрішніх справ, що видаються у межах їхніх повноважень.

Прямими начальниками є начальники, яким особи рядового, начальницького складу підлеглі за службою навіть тимчасово [2]. Найближчий до підлеглого прямий начальник є безпосереднім начальником. Наказ начальника має бути законним, чітким, зрозумілим і виконуватись беззаперечно, точно й у строк. У разі одержання неправомірного наказу підлеглий зобов'язаний негайно доповісти про це особі, яка віддала цей наказ. Якщо наказ підтверджений - не виконувати його, а доповісти старшому прямому начальникові. Невиконання правомірного наказу тягне за собою відповідальність згідно з Дисциплінарним статутом органів внутрішніх справ України.

Ніхто інший, за винятком уповноважених службових осіб, у випадках, передбачених законом, не вправі втручатися в законну діяльність працівника поліції. Згідно з п. 39 Дисциплінарного статуту особа рядового або начальницького складу при виявленні порушень чинного законодавства, зловживань або інших недоліків у службовій діяльності повинна доповісти про це по команді чи надіслати пропозицію, заяву або скаргу старшому прямому начальникові, аж до міністра внутрішніх справ України.

Ніхто не має права зобов'язати працівника поліції виконувати обов'язки, які не передбачені чинним законодавством України.

Кожна особа рядового або начальницького складу має право оскаржити неправомірні щодо неї дії начальників з питань і в порядку, передбачених чинним законодавством.

Стаття 1 Закону України «Про Національну поліцію» визначає, що діяльність поліції спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України згідно із законом. В свою чергу Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» встановлює систему особливих заходів державного захисту працівників поліції від перешкод щодо виконання покладених на них законом обов'язків і здійснення наданих прав, а так само від посягань на життя, здоров'я, житло і майно зазначених осіб та їхніх близьких родичів у зв'язку зі службовою діяльністю.

Для забезпечення безпеки працівників правоохоронних органів та їхніх близьких родичів, недоторканності житла, а також збереження їхнього майна

з урахуванням конкретних обставин можуть застосовуватися відповідно до законодавства такі заходи: особиста охорона, охорона житла та майна; видача зброї, засобів індивідуального захисту та сповіщення про небезпеку; використання технічних засобів контролю і прослуховування телефонних та інших переговорів, візуальне спостереження; тимчасове розміщення у місцях, що забезпечують безпеку; забезпечення конфіденційності даних про об'єкти захисту; переведення на іншу роботу, направлення на навчання, заміна документів, зміна зовнішності, переселення в інше місце проживання [3].

Перераховане вище є елементом правового захисту працівників поліції, під яким розуміють правотворчу та правозастосовну діяльність державних органів щодо захисту життя, здоров'я, честі, гідності, особистої недоторканності, інших громадянських та політичних прав, а також майна поліцейських та їх близьких, як осіб, наділених відповідним спеціальним правовим статусом, з метою досягнення стану правової захищеності.

Список використаних джерел

1. Про національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19/page>
2. Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України: Закон України від 22 лютого 2006 р. № 3460-IV - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3460-15/conv>
3. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-XII - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19/page>